

TURŠČINA

(bere Mısra Uğurlu)

Yunus Emre

Ben yürürem yana yana aşk boyadı beni kana

Ne âkilem ne dîvâne gel gör beni aşk n'eyledi

Geh eserim yeller gibi geh tozarım yollar gibi

Geh akarım seller gibi gel gör beni aşk n'eyledi

Akar sulayın çağlarım dertli ciğerim dağlarım

Şeyhim anıban ağlarım gel gör beni aşk n'eyledi

Ya elim al kaldır beni ya vaslına erdir beni

Çok ağladım güldür beni gel gör beni aşk n'eyledi

Ben yürürem ilden ile şeyh sorarım dilden dile

Gurbette hâlim kim bile gel gör beni aşk n'eyledi

Mecnun oluban yürürem ol yarı düşte görürüm

Uyanıp melûl olurum gel gör beni aşk n'eyledi

Miskin Yunus bîçâreyim baştan ayağa yâreyim

Dost elinden âvâreyim gel gör beni aşk n'eyledi

Vir: Abdülbaki Gölpinarlı, *Yunus Emre Hayatı ve BüTÜn Şiirleri*, “CLXXIII” sayılı şiir, 266, 16. Basım, 2022.

Yunus Emre

Tavam po poti, v zubljih gorim – ljubezen¹ me je oblila s krvjo.

Pri pameti nisem, zblaznel tudi ne, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Kdaj plapolam, vetrovom podoben, kdaj sem kot prah na poteh,

Kdaj se razlivam, poplavi podoben, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Kot živa voda brzim, kot ranjena jetra² bolečine trpim,

Ko se Učitelja spomnim, solze škropim, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Ah, vzemi mojo dlan, dvigni in povedi me – prosim te: z Ljubljenim združi me,

Koliko solz sem prelil, nasmej me, prosim te, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Tavam po poti, od kraja do kraja, Učitelja iščem, od srca do srca,

v deželi izgnanstva ne sluti nihče, kako je z menoj, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Zblaznel kot Medžnun tavam po poti, Ljubljeni se mi je prikazal v snu,

A ko se predramim, me popadejo muke, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

Siromak Yunus, to sem jaz, ni mi pomoči, od glave do peta me prekrivajo rane,

zavoljo Prijatelja tavam v izgnanstvu, kaj mi je ljubezen storila: daj pridi, poglej!

¹ V kontekstu sufizma je z besedo ljubezen (tur. *aşk*) mišljena mistična ljubezen do Boga in hrepenenje po združitvi z njim. Objekt hrepenenja je lahko imenovan z različnimi imeni, v tej pesmi na primer kot Ljubljeni (tur. *yâr*) in Prijatelj (tur. *dost*).

² Jetra (tur. *cığır*) v turški poeziji pogosto predstavljajo središče notranjih občutij in doživljanja. Beseda se lahko razume tudi v širšem smislu kot »notranjščine, drob«.

Prevedel Blaž Božič.

Yunus Emre (2. polovica 13. stoletja – začetek 14. stoletja) velja za enega najpomembnejših turških pesnikov. Bil je ljudski pesnik in islamski mistik, ki je odločilno vplival na ves nadaljnji razvoj turške književnosti. Gre za enega prvih pesnikov književne tradicije v Anatoliji, ki se je razvijala v turškem jeziku in islamskem kontekstu od 13. stoletja dalje, pesnil pa je v ljudsko obarvani različici stare anatolske turščine. Njegove pesmi so spevne in tematsko vezane predvsem na sufistično filozofijo, v kateri je osrednjega pomena univerzalna ljubezen do Božanskega in hrepenenje po združitvi z njim. Mistik svoje izkustvo ubeseduje v značilnem mističnem jeziku in metaforah (npr. s podobami pustinje, blaznosti, trpljenja in prostovoljne revščine, ki ponazarjajo njegov umik iz posvetne sfere in duhovno pot). Ustvarjanje Yunusa Emreja sodi v kontekst takratne sufistične literature na Anatolskem polotoku, ki je nastajala predvsem v govorjeni, ljudski obliki jezika (za razliko od kasnejše osmanske tradicije, kjer se je književni jezik razvijal pod močnim vplivom perzijsčine in arabščine). Yunus Emre še dandanes uživa izredno priljubljenost, o čemer nenazadnje pričajo tudi pogoste uglasbitve njegovih pesmi, med drugim tudi zgoraj prevedene pesmi »Tavam po poti«. Leta 2021 je UNESCO obeležil 700. obletnico njegove smrti in se s tem poklonil osrednjim vrednotam njegove filozofije: univerzalni ljubezni, miru in strpnosti do sočloveka.